

Checklista gällande tillgängligheten och mångfalden vid evenemang

Adolf Kakku uppträder på Kontufolk 2013, fotograf Heidi Kirjavainen

Kulttuuria kaikille
Kultur för alla
Culture for All

Checklistan för evenemang är avsedd som stöd för aktörer som i egen regi vill utvärdera och utveckla kulturfestivalers tillgänglighet och mångfald. Checklistan fungerar även som en minneslista, tankeväckare och idéspruta. Listan hjälper arrangörerna att utreda hur väl evenemanget fungerar för dess besökare och medverkande.

Efter att man fyllt i listan är det skäl att göra upp en plan där man lägger upp en tidtabell och prioriserar åtgärderna. Man kan utveckla tillgängligheten och mångfalden med små steg – allt behöver inte göras på en gång. Man kan till exempel till exempel börja med de förnyelser som kräver minst resurser.

Tilläggsuppgifter hittar man på Kultur för alla-servicens webbsidor (www.kulttuuriakaikille.fi), till exempel i den finskspråkiga guiden *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen* (ung. Evenemang för alla - En guide för att skapa tillgängliga evenemang för alla) som denna checklista är tagen ur.

Checklistans olika avsnitt

- A) Strategiskt arbete och planering
- B) Att beakta mångfald
- C) Kommunikation
- D) Prissättning
- E) Kundservice och biljettförsäljning
- F) Evenemangsområde och -utrymmen samt inredning
- G) Programutbudets tillgänglighet

A) Strategiskt arbete och planering

ja nej

Har evenemanget och hela personalen förbundit sig till att beakta tillgängligheten och mångfalden?		
Strävar man efter en miljö som har en öppen inställning till olikheter och som beaktar minoriteter?		
Har en utomstående expert kartlagt evenemangets tillgänglighet?		

Har evenemanget en plan över tillgänglighet och/eller mångfald?		
Har åtgärder som främjar tillgänglighet och mångfald tagits med i planeringen och uppföljningen av verksamheten, samt även i budgeten?		
Samarbetar man i olika skeden av planeringen och förverkligandet med intressentgrupper, experter på tillgänglighetens område samt med erfarenhetsexperter, såsom funktionshindrade personer?		
Kan evenemangets kunder delta i utvecklandet av evenemanget samt i diskussioner i anslutning till valet av utbud?		
Har man utvecklat personalens kunnande genom skolning i frågor gällande tillgänglighet och mångfald?		
Har man för evenemanget utnämnt ansvarspersoner för tillgängligheten?		
Erbjuder man kunderna möjlighet att ge kommentarer och respons på flera olika sätt?		

B) Att beakta mångfald

ja nej

Framhåller man aktivt i kommunikationen och på platsen för evenemanget, att alla är välkomna och att diskriminering inte tillåts?		
Hör det till tillvägagångssätten att beakta mångfalden vid anställandet av alla yrkesgrupper och vid valet av frivilliga?		
Är det möjligt att, när det gäller sökande, tillämpa målinriktad rekrytering i samband med anställandet (till exempel så att kraven anpassas efter språkkunskaper, utbildningsnivå eller tidigare erfarenhet)?		

Har alla inom personalen likställda möjligheter att utvecklas inom sitt arbete?		
Lyssnar man i planeringsskedet på allas synpunkter inom festivalens produktionsgrupp gällande valet av innehåll?		
Samarbetar man med olika befolkningsgrupper vid planeringen och förverkligandet av programutbudet, exempelvis med kultur- och språkliga minoriteter, personer med funktionsnedsättning och sexuella minoriteter?		
Beaktar man mångfaldsaspekter vid valet och utformandet av programutbudet?		
Arbetar man aktivt för att till exempel i programutbudet undvika ett stärkande av fördomar och stereotyper i anslutning till minoriteter?		
Strävar evenemanget till samarbete gällande inkluderande undervisning (till exempel med skolor)?		
Kan man erbjuda kunderna, arbetstagarna och de uppträdande utrymmen som kan användas till kontemplation och vid behov även till bön?		

C) Kommunikation

ja nej

Är det material som används för kommunikation visuellt åskådligt?		
Är det språk som används i kommunikationen tydligt och förståeligt?		
Är den viktigaste informationen lätt att hitta och att förstå?		
Använder man olika informationskanaler mångsidigt i sin kommunikation?		

Riktas man information direkt till olika befolkningsgrupper, såsom organisationer för funktionshindrade, språk- och kulturminoriteter samt till andra sektorer som representerar mångfald?		
Berättar man om evenemangets tillgänglighet med hjälp av symboler och texter a) på webbsidorna? b) i broschyrer?		
Ger man på webbsidorna, i broschyrer och i annat kommunikationsmaterial kontaktuppgifter till personer som kan ge närmare upplysningar om evenemangets tillgänglighet?		
Har man i kommunikationen använt sig av många olika språk, även lättläst och teckenspråk?		
Är webbsidorna tillgängliga? (Se tillgänglighetsanvisningar gällande webbinnehållet, WCAG 2.0 - anvisningar http://www.w3.org/Translations/WCAG20-sv/)		
Har man tillgänglighetstestat webbsidorna? (Testet kan till exempel beställas på finska från Synskadades centralförbund på adressen http://www.annanpura.fi/uusi-sivu . Förbundets svenska sidor hittas här http://www.nkl.fi/svenska .)		
Erbjuder man vid behov även informationen med punktskrift?		
Har man på evenemangsområdet tydliga skyltar försedda med symbolbilder och en förklarande text?		
Har man genomfört systemet med vägledande skyltar konsekvent och i en oavbruten kedja?		

Är skyltarna väl belysta?		
Är skyltarna lätta att läsa från såväl stå- som sitthöjd?		
Finns det en orienteringstavla för hela evenemangsområdet?		
Finns det kartor över evenemangsområdet som besökarna kan få med sig?		
Erbjuder man synskadade besökare en reliefkarta över evenemangsområdet och -utrymmena samt omgivande gator?		
Finns det på evenemangets webbsidor en ordkarta, alltså en verbal beskrivning av rutten? (Ordkartan betjänar synskadade besökare och i den ingår anvisningar om hur och var man hittar väsentliga tjänster.)		
Använder man sig av olika språk i utrop och muntliga meddelanden?		
Erbjuds innehållet i muntliga meddelanden även som text, till exempel på eventuell skärm (screen) eller på papper?		
Informerar man i förväg om föreställningarna på repertoaren eventuellt innehåller hög ljudnivå, blinkande ljus, rök eller starka dofter?		

D) Prissättning

ja nej

Ser man till att funktionshindrade personers assistenter och tolkar alltid kommer in gratis?		
Är biljettpriserna graderade (rabatter till exempel för studerande, arbetslösa, pensionärer)?		

Erbjuder man familjer familjebiljett? (Till exempel två vuxna, två barn. Obs: i familjebiljetten får inte ingå begränsningar som hänför sig till föräldrarnas kön.)		
Finns det tidpunkter eller programinnehåll som är gratis för alla?		
Beviljar man rabatt till grupper, även till små grupper?		
Erbjuder man fribiljetter exempelvis till personer i ekonomiskt utsatt ställning?		
Försöker man på olika sätt använda osålda biljetter, till exempel genom att erbjuda dem till särskilda grupper?		
Har man i prissättningen av kompletterande tjänster, såsom restauranger, kaféer och biprodukter, även beaktat låginkomsttagare?		

E) Kundservice och biljettförsäljning

ja nej

Är kundtjänstpersonalen beredd att använda sig av olika språk och olika kommunikationssätt (till exempel att skriva ner på papper)?		
Har kundtjänstpersonalen skolats att vid biljettförsäljnings- och infopunkter använda eventuell teleslinga eller motsvarande hjälpmedel för hörseln?		
Är bruksanvisningar för teleslinga eller motsvarande utrustning lättillgängliga för personalen?		
Håller man teleslinga eller motsvarande utrustning uppkopplad och servas den regelbundet?		

Berättar man med symboler om möjligheten att använda sig av teleslinga eller motsvarande utrustning?		
Är personalen medveten om evenemangsområdets och -utrymmenas tillgänglighetslösningar samt om tjänster som främjar evenemangets tillgänglighet? Kan personalen föra fram och erbjuda kunderna dessa tjänster?		
Är personalen medveten om eventuella teleslingor eller motsvarande hjälpmedel för hörseln så att den vid behov kan erbjuda kunden den plats som fungerar bäst ur hörselsynpunkt?		
Berättar man med symboler om eventuella teleslingor eller motsvarande hjälpmedel i salongen? Berättar man dessutom om slingans eller motsvarande hjälpmedels hörbarhetsområde?		
Reserverar man för åskådare, som följer med eventuell syntolkning, platser där de kan se såväl tolkarna som scenen så bra som möjligt? Ser man till att biljettförsäljarna är medvetna om ovannämnda platser?		
Reserverar man vid eventuell inomspråklig textning som är synlig för alla, platser för dem som följer med texten där de kan se såväl texten som scenen så bra som möjligt? Ser man till att biljettförsäljarna är medvetna om ovannämnda platser?		
Reserverar man vid eventuell skrivtolkning som är synlig för alla, platser för dem som följer med texten där de kan se såväl skrivtolkningen som scenen så bra som möjligt? Ser man till att biljettförsäljarna är medvetna om ovannämnda platser?		
Kan man vid biljettförsäljnings- och infopunkterna låna hjälpmedel såsom rollatorer, rullstolar, promenadkäppar, stolar som man kan ta med sig samt barnvagnar?		
Erbjuder man alternativa möjligheter att skaffa biljetter, såsom telefonförsäljning, online-försäljning och fysiska försäljningspunkter?		

Kan alla former av biljetter, även olika rabatt-och specialbiljetter (som rullstolsplatser) köpas via alla biljettförsäljningskanaler?		
Kan en person med assistent- eller ledarhund välja plats så, att hunden befinner sig i sin användares omedelbara närhet, eller finns det möjlighet att lämna hunden på en trygg plats medan föreställningen pågår?		
Är eventuell biljettförsäljning på nätet tekniskt tillgänglig?		
Är eventuella fysiska biljettförsäljningspunkter tillgängliga?		
Ifall biljettförsäljningen externaliserats, har man då sett till att biljettförsäljningen känner till uppgifter om evenemangets tillgänglighet?		
Finns det allmänna assistenter på evenemangsområdet och i -utrymmena som kan assistera besökare i olika allmänna frågor (dvs. frivilliga personer som utbildats att assistera och ingår i en försäkring)?		
Kan man delta i ett evenemang tillsammans med en frivillig kulturlots/-kompis eller motsvarande? I allmänhet erbjuds den frivilliga lotsen/kompisen eller dylikt gratis inträde och besökaren i dennes sällskap en förmånlig inträdesbiljett.		
Erbjuder man tjänster som riktar sig till olika grupper, såsom konstnärsträffar, gruppguidningar och workshops?		
Är tidpunkterna i programutbudet mångsidiga, erbjuds till exempel dagsföreställningar?		
Kan man vara flexibel vad gäller öppettider (exempelvis i fråga om eventuell utställningsverksamhet)? Är det möjligt att bekanta sig med programutbudet då andra besökare inte är på plats?		
Anordnar evenemanget program också på annat håll än på evenemangsområdet och i dess utrymmen? För man exempelvis ut evenemanget till olika institutioner?		

F) Evenemangsområde och -utrymmen samt inredningen

ja nej

Kan man komma till evenemangsområdet på många olika sätt, såsom med allmänna kommunikationsmedel, taxi, personbil och cykel?		
Finns det vid ingången till området plats att stanna med bil för avlämnande trafik?		
Finns det tillgängliga parkeringsplatser nära evenemangsområdets tillgängliga entré, som är gratis och utmärkta med relevanta symboler?		
Är rutten som leder in från de tillgängliga parkeringsplatserna tillgänglig?		
Är ingången till evenemangsområdet tillgänglig?		
Ifall huvudingången till evenemangsområdet inte är tillgänglig, är då rutten till tillgänglig ingång utmärkt med tydlig vägledning?		
<p>Tillgänglig förflyttning (gäller områden och utrymmen i anslutning till ankomsten till evenemangsområdet, alla publikutrymmen, estrader för uppträdanden samt personalens och de uppträdandes utrymmen):</p> <ul style="list-style-type: none"> • är dörröppningarnas bredd minst 850 mm? • är dörrhandtagen, dörröppningsknapparna och dörrklockor samt -telefoner placerade på 85–1100 mm höjd från marken? • är passagerna tillräckligt breda (svängradien för rullstol är 1500 mm)? • är ytmaterialen i passagerna hårda, jämna och halkfria även i vått tillstånd? • är höjden på eventuella trösklar högst 20 mm? • öppnas dörrarna lätt eller automatiskt? 		

<ul style="list-style-type: none"> • är eventuella ramper tillräckligt långsluttande (mindre än 8 %)? • finns det hiss eller trapphiss vid nivåskillnader på mer än 1000 mm? • är hissen tillräckligt rymlig och tillgänglig? 		
Har biljettförsäljnings- och infopunkterna placerats i närheten av tillgänglig ingång på tillgänglig plats?		
Har man på evenemangsområdet med jämna mellanrum placerat ut viloplatser och även olika höga bänkar med rygg- och armstöd?		
Är servicepunkterna, såsom biljettförsäljnings- och infopunkter, planerade så, att bordsskivorna är på 750–800 mm höjd och att det under dem finns minst 670 mm fritt knäutrymme?		
Har man i biljettförsäljnings- och infopunkterna, salongerna eller delar av dem samt på scenområdet installerat regelbundet servade teleslingor eller motsvarande hjälpmedel för hörseln, som hålls påkopplade?		
Kan man erbjuda såväl besökare som personal tillgängliga och könsneutrala toalettutrymmen? (Ett köns neutralt toalettutrymme beaktar mångfalden av könsidentiteter och möjliggör dessutom tillträde för en assistent av motsatt kön för funktionshindrade)		
Finns det på området för friluftsevenemang flyttbara toaletter, vars mått är så nära direktiven för tillgängliga toaletter som möjligt?		
Erbjuder man evenemangets uppträdande och personal tillgängliga och könsneutrala omklädnings- och tvättutrymmen?		
Finns det tillgängliga platser i salongen (i salongen bör det finnas minst två rullstolsplatser per 60 sittplatser)?		
Finns det flera valbara tillgängliga rullstolsplatser på olika håll i salongen?		

Finns det i närheten av de tillgängliga rullstolsplatserna jordade stickkontakter (till exempel för elektrisk rullstol eller respirator)?		
Finns det i samband med de tillgängliga rullstolsplatserna även utrymme eller sittplats för en assistent?		
Finns det på ståplatsläktarna en förhöjd avsats försedd med ramp avsedd för åskådare i rullstol?		
Finns det flyttbara stolar i salongen avsedda för tolkar och andra behövande?		
Erbjuder man extra sittdynor till dem som annars inte kan se den uppträdande/föreställningen från bänkraderna (barn och kortvuxna personer)?		
Är salongens trappor försedda med ledstänger?		
Är salongens radnummer upphöjda? (Upphöjda radnummer kan man känna på, vilket gör det lättare för synskadade personer att hitta rätt.)		
Har man valt inredningens och ytornas material så, att det till exempel är lätt att urskilja trappsteg och sittplatser i salongen (nivåskillnader bör framhävas med tillräckliga färgkontraster)?		
Är mattornas material tillräckligt hårt och är mattorna väl fastgjorda vid golvet?		
Är belysningen inomhus tillräckligt stark, jämn och bländfri?		
Är rutterna klart upplysta både utom- och inomhus?		

Har en eventuellt mörkladg salong belysning som hjälper folk att ta sig ut eller hitta till sina egna platser?		
Är restauranger och kaféer tillräckligt glest inredda? Är en del bord och stolar placerade så, att man även kommer åt att använda sig av dem med hjälpmedel?		
Är bordsskivornas nivåhöjd i restauranger och kaféer 750–800 mm, och finns det under dem minst 670 mm fritt knäutrymme?		
Kan man i restauranger och kaféer också erbjuda stadiga, olika höga sittplatser försedda med rygg- och armstöd?		
Har restaurangerna och kaféerna tydligt utmärkta specialdieter på sina matsedlar?		
Erbjuder man i restaurangerna och kaféerna mångsidigt olika alternativa maträtter, även vegetariska? Beaktar man laktos- och mjölkallergiker samt glutenintoleranta?		
Är eventuella engångsserviser stadiga?		
Ser man till att luftkvaliteten inomhus är god till exempel genom städning och effektiv ventilation?		
Använder man oparfymerade tvätt- och rengöringsmedel, även oparfymerad handtvål?		
Undviker man vid utsmyckningen starkt doftande och giftiga växter?		
Strävar man efter att anordna utomhusevenemang på en plats skyddad för vind, där terrängen inte dammar?		

Erbjuds tillgängliga rökrutor utomhus och tillgängliga röktrum inomhus?		
Beaktar man även funktionshindrade i säkerhetsplaneringen?		
Är utgångarna möjligast tillgängliga?		
Ges brandlarm utöver med ljudsignal även med larm som består av blinkande ljussignal?		
Är utgångarna och nödutgångarna klart utmärkta och belysta?		

G) Programutbudets tillgänglighet

	ja	nej
Erbjuder man i programutbudet, såsom teaterföreställningar, konserter, film eller guidade rundturer a) syntolkning? b) teckenspråkig tolkning?		
Har man i programutbudet teckenspråkiga föreställningar (alltså föreställningar där källspråket är teckenspråk)? Taltolkas eventuella teckenspråkiga föreställningar?		
Erbjuder man vid evenemangets diskussionstillfällen skrivtolkning av inlägg och debatt?		
Är det möjligt att vid eventuella guidningar i samband med evenemanget beställa a) syntolkning?		

<p>b) teckenspråkstolkning? c) skrivtolkning? d) att man beaktar användare av lättläst?</p>		
<p>Erbjuder man vid evenemangets teaterföreställningar, konserter eller filmer inomspråklig textning? (Den inomspråkliga textningen betjänar i synnerhet döva och personer med nedsatt hörsel eller som är i färd med att lära sig språket.)</p> <p>a) inomspråklig textning som kan ses av alla åskådare? eller b) inomspråklig textning som kan ses med bärbara textningsanordningar som delas ut till enskilda åskådare?</p>		
<p>Erbjuder man syn-, tecken- och skrivtolkarna samt dem som utför inomspråklig textning möjlighet att gratis följa med repetitioner och föreställningar för att förbereda sina uppgifter?</p>		
<p>Ifall en kund har med sig en egen tolk till evenemanget, underlättar man då tolkens arbete på olika sätt (till exempel genom att både erbjuda förhandsmaterial om innehållet och möjlighet att gratis följa med repetitioner och föreställningar)?</p>		
<p>Informerar man både i den allmänna kommunikationen och direkt till målgrupperna om de tolkningstjänster och den inomspråkliga textning som erbjuds (till exempel information om syntolkning av en teaterföreställning både på evenemangets webbsida och i broschyrer samt direkt till synskadeföreningar)?</p>		
<p>Sänder man i förväg centrala förhandsuppgifter om föreställningar och konserter i tillgänglig form till personer som använder sig av syntolkning? (Till exempel om träffpunkt på evenemangsområdet, platsen där öronsnäckor delas ut, klockslag då syntolkningen börjar höras i snäckorna osv.)</p>		
<p>Sänder man eventuellt förhandsmaterial (till exempel programblad) gällande föreställningar och konserter som tillgänglig text- eller ljudfil till personer som använder sig av syntolkning ?</p>		
<p>Erbjuder man grupper med synskadade personer en möjlighet att i förväg bekanta sig med teaterföreställningens eller konsertens scenografi och dräkter</p>		

genom att de får känna på dem?		
Erbjuder man besökarna teknologi som ökar möjligheterna att få information eller upplevelser på alternativa sätt? (Till exempel via nedladdningsbara applikationer för mobila enheter.)		
Har man i planeringen och förverkligandet av utställningsutbudet beaktat tillgängligheten? (Till exempel breda passager, möjlighet att komma nära verken och föremålen samt möjlighet att vidröra dem.)		
Är det möjligt att i planeringen av evenemang och programutbud beakta kunder som har behov av lättläst text? (Till exempel genom att använda sig av lättläst text i informationen och samarbeta med användare av lättläst text vid planeringen av repertoaren och programutbudet.)		

www.kulttuuriakaikille.fi
www.kulturforalla.fi
www.cultureforall.fi

Undervisnings- och kulturministeriet

Den här checklistan är en utbruten del av den finskspråkiga publikationen Kaartinen, Sini & Linnapuomi, Aura 2014: *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen* (ungefär Evenemang för alla – En guide för att skapa tillgängliga evenemang för alla). Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisu 2/2014. Servicen Kultur för alla/ För kultur på lika villkor r.f. och Finland Festivals r.f.

Checklista gällande tillgängligheten och mångfalden vid evenemang

Svensk översättning: Susanna Ringbom

Layout (DOC): Timo Jaakola

Pärmbild: Adolf Kakku uppträder på Kontufolk 2013, fotograf Heidi Kirjavainen

© Servicen Kultur för alla / För kultur på lika villkor rf, skribenterna och fotografen 2014